

越 汉 辞 典

TÙ ĐIỀN VIỆT HÁN

何 成 郑卧龙 朱福丹 王德倫等編

商 务 印 书 馆

1997 年 • 北京

YUE HAN CI DIAN

越 汉 辞 典

何成 郑卧龙 朱福丹 王德伦 等编

商 务 印 书 馆 出 版

(北京王府井大街36号 邮政编码100710)

新华书店总店北京发行所发行

河北三河市艺苑印刷厂印刷

ISBN 7-100-01494-8/H·455

1960年8月第1版

开本 787×1092 1/32

1997年9月北京第4次印刷

字数 1872 千

印数 4 306 册

印张 43 1/4

定价:56.50 元

A

A (阿,啊,痾,鈎,丫,鴉)

A ①越文字母第一字。②用作符号表示第一。loại A 甲种。③(語气詞)可用于句首或句尾,表示欢呼、惊讶、怀疑等。A! quân ta được rồi! 呵! 我軍得胜了! A! quái nhĩ! 噢! 真奇怪! Ông đây a! 喂! 是您呀! ④常在戏曲或催眠曲中用以輔助腔調。hảo a! úy a! ối a! 或 ru con a hả a hà. ⑤南部割稻科工具之一(cái a). ⑥收集在一起,堆起。a rơm thành đồng 把藁杆堆成垛。⑦繪圖用 A 形尺。⑧猝然侵入,闖入,滲入。Ngựa a vào bụi 馬闖入樹叢。

A bàng [宗] 阿旁。

A-ce-ty-len [化] 乙炔。

A-cét [化] 醋酸。

A-cét kế [化] 醋酸比重計。

A-cét tất [化] 醋酸鹽。

A-cít [化] 酸。

A-cít a-xê-tíc [化] 冰醋酸。

A-cít ác-xê-ni-ơ [化] 砷酸。

A-cít ben-dô-íc [化] 安息香酸。

A-cít béo [化] 肥酸。

A-cít bô-ric [化] 硼酸。

A-cít bốc hơi [化] 发烟酸。

A-cít bu-ty-ric [化] 乳脂酸。

A-cít các-bon-níc [化] 炭酸。

A-cít cò-lo [化] 氯酸。

A-cít cò-lo-hít-ric [化] 鹽酸。

A-cít cò-rô-míc [化] 鉻酸。

A-cít cường toan [化] 鹹水。

A-cít hèn [化] 柔酸。

A-cít-hữu cơ [化] 有机酸。

A-cít kế [化] 酸質定量器。

A-cít lác-tíc [化] 乳酸。

A-cít mạnh [化] 强性酸。

A-cít ni-tơ-ric [化] 硝酸。

A-cít nit-tơ-rơ [化] 亚硝酸。

A-cít ô-gia-líc [化] 草酸。

A-cít ô-lê-íc [化] 油酸。

A-cít pal-mi-tíc [化] 軟脂酸。

A-cít phê-níc [化] 石炭酸。

A-cít pho-míc [化] 蟻酸。

A-cít rượu [化] 酒精酸。

A-cít suyn-hít-ric [化] 硫輕酸。

A-cít suyn-phuya-ric [化] 硫酸。

A-cít suyn-phuya-ric đặc [化] 濃硫酸。

A-cít suyn-phuya-rơ [化] 亚硫酸。

A-cít tác-tơ-ric [化] 酒石酸。

A-cít tan-níc [化] 鞣酸,丹宁酸。

A-cít vô cơ [化] 无机酸。

A-cít xi-tơ-ric [化] 檸檬酸。

A-di-đà phật [宗] 阿彌陀佛。

A-dong [宗] 亞當。

A dua ①阿諛。②盲从。Không suy nghĩ, chỉ a dua 不加思考,一味盲从。

A đảng [古] 阿黨。

A đồ lê [宗] 阿闍黎。

A giao [藥] 阿膠。

A-gon [化] 氫。

A ha (語气詞) 啊哈! ①表示惊喜交集。

A ha! tốt quá! 啊哈! 好极了! ②表示高兴又含譏諷意。A ha! cậu này thua rồi! 啊哈! 他輸了!

A hoàn 丫环.

A la hán 〔宗〕阿罗汉.

A-lô (电话用语) 哈罗! 喂!

A-lu-min 〔化〕铝.

A-men 〔宗〕阿门.

A-mi-ăng 〔矿〕石棉.

A-mn 〔化〕铍.

A-míp 〔动〕阿米巴, 变形虫.

A-ngụy 〔藥〕阿魏.

A-ni-lin 〔化〕苯胺, 阿尼林.

A-ni-on 〔理〕阴离子, 負离子.

A-pa-tít 〔矿〕磷灰石.

A phiến 鴉片.

A phiến trắng 嗎啡.

A phù đàng 阿芙蓉, 鴉片.

A phụ 阿附, 附从.

A-rập 〔地〕阿拉伯.

A-sen 〔化〕砷.

A-sta-ti-om 〔化〕砷.

A-tì địa ngục 〔宗〕阿鼻地獄.

A-tòng 阿从, 盲从, 胁从. Không truy cứu những kẻ a-tòng 胁从不問.

A-tro-pin 〔化〕颠茄碱.

Á (亞, 啞)

Á (語气詞) ① (惊痛声) 哎哟! Á đau! 哎哟! 疼死了! ② 表示惊讶. Á lạ quá! 哎呀! 真怪!

Á châu 〔地〕亚洲.

Á đông 〔地〕亚东.

Á khôi 〔古〕亚魁, 第二名.

Á kịch 哑剧.

Á kim 〔化〕亚金, 非金屬.

Á nguyên 〔古〕亚元 (= á khôi).

Á thánh 〔古〕亚聖.

À

À (語气詞) ① 用于句首或句尾, 其意同

a ② 解, 而其語气稍强. À! đẹp nhỉ! 啊! 真漂亮! Đi à? 走了嗎? ③ 应答語. À, được rồi! 哦! 行了! ④ 表示明白. À, ra thế! 啊! 原来如此! ⑤ 表示反問. À, thằng này giỏi thế kia à? 噢, 那个家伙就那么厉害嗎? Nói thật đấy à? 說的是真話吧!? ⑥ → a ② 解, 但其語气較强. Đừng mở cửa, họ à vào bây giờ! 別開門! 一開門他們就会涌进来的! À này (語气詞, 表示突然想起某事) 哦! À này, tôi còn việc này muốn nhờ anh 哦! 还有一件事想麻煩您一下. À uôm ① (眼睛) 发瞢, 朦朧. Đánh chén say rồi à uôm cả 醉得两眼朦朧. ② 虎嘯声.

Ả

Ả ① (語气詞) 表示气愤. Ả! thế thì mặc kệ nó! 哼! 那就甭管他! ② 姑娘 (= cô ả) ③ 指下流女人. ả giang hồ 江湖女子.

Ả đào 歌妓 (= ca kỹ).

Ả Hằng 姮娥.

À

À (語气詞, 用于句尾) ① 表示尊重. Vâng à! 是的! Không à! 哦! 不! Có à! 有的! Phải à! 是的! Không phải à! 不是呀! ② 表示亲切. các con à! 孩子呵! Tôi không biết đâu anh à! 我可不知道呀!

Ác (惡, 搆)

Ác ① 凶惡的. kẻ ác 惡人. ② 凶, 狠. Chơi ác quá! 太狠了! ③ (俗) 好厉害. Hắn sút cừ mạnh quá, ác thật! 他射门射得真有助儿, 好厉害! ④ (动) 烏鴉. Ác tẩm thì ráo, sáo tẩm thì

mưa [农谚] 鴉浴則燥，岩燕浴則雨

⑤金烏(太阳). bóng ác 日影.

Ác báo 恶报. ác giả ác báo [成] 恶者恶报.

Ác cảm 恶感. Hành động quyết liệt như thể sẽ có thể gây ra nhiều ác cảm 这么激烈的行动很可能引起很大的反感.

Ác chiến 恶战. Ở mặt trận đã xảy ra nhiều cuộc ác chiến 战场上发生了无数次的恶战.

Ác-coóc-đê-ông [乐] 手風琴.

Ác cử 恶举, 作恶.

Ác danh [古] 恶名.

Ác đảng [古] 恶党.

Ác đức [古] 恶德.

Ác hại 恶害, 危害. ác hại vô cùng 遺禍无穷.

Ác là [动] 喜鵲.

Ác liệt 恶烈的, 剧烈的. chiến tranh ác liệt 激战, 恶战.

Ác mô [动] 鸚鵡.

Ác-mô-ni-ca [乐] 口琴.

Ác-mô-ni-um [乐] 風琴.

Ác mộng 恶梦, 噩梦. cơn ác mộng 一場恶梦.

Ác nghiệp [宗] 恶业.

Ác nghiệt ①[宗] 恶孽. ②[俗] 凶狠.

Ác nhân 恶人(= kẻ ác).

Ác phạm 恶犯.

Ác-quy 蓄电池.

Ác-quy chì 鉛蓄電池.

Ác-quy sắt kẽm 鉄鋅蓄電池.

Ác tăng 恶僧.

Ác tập 恶习(= thói xấu).

Ác tật 恶疾.

Ác thần [宗] 恶神.

Ac thú 恶兽(= thú dữ).

Ác-tin [化] 鋼.

Ác vàng 金烏, 太阳.

Ạc

Ạc Ạc 嘈杂声 (âm âm Ạc Ạc).

Ách (厄, 阨, 扼, 扼, 輓)

Ách ①輓. ách trâu 牛輓. ②[轉] 枷鎖, 桎梏. ách nô lệ 奴隶的枷鎖. ③打呃. no ách 飽呃. ④灾厄, 禍患. giải ách trừ tai 祛厄消灾. ⑤急喘貌. thở ách ách 气喘咻咻. ⑥副官(上士銜, 法国侵占时期用). Thầy đội ấy mới được đóng ách [俗] 那位队长新近升为副官了.

Ách ách → ách ③解.

Ách nạn 厄难, 苦难.

Ách tắc [古] 厄塞. Có đầu trái mấy nắng mưa, bao nhiêu ách tắc như xưa hầy còn [古] 雨雪風霜曾几度, 万千厄塞今犹存.

Ách thủ 扼守.

Ách thủy 水患(= nạn lụt).

Ách vận 厄运.

Ách yếu 厄要. 要塞.

Ạch

Ạch (重物墜落声或扑跌声) 咕咚. Ngã đánh Ạch một cái 咕咚地摔了一交.

Ạch đui 劳碌的. Làm việc coi mỗi Ạch đui quá 看起来工作十分劳碌.

Ai (哀, 埃)

Ai ①(疑問代詞) 誰. Ai đấy? 誰呀?

②(泛指代詞) 誰人. Ai công cho bằng đạo trời, phụ người chung bấy thấy trời nhân tiên [古] 天理昭彰誰人比, 报应眼前負心人. ③哪

有人. Ai giàu ba họ, ai khó ba đời [諺] 富无三族富, 穷无三代穷 (穷不扎根, 富不长苗). ①可作第一、第二、第三人称代詞. Chước đâu rẽ thúi chia yên, ai (第三人称代詞) ra đường ấy, ai (第一或第二人称代詞) nhìn được ai (第一或第二人称代詞) [翹] 分驚奪鳳計何毒, 誰人算策誰人愁. ②哀伤. Hạc ngâm cung oán, ve đàn khúc ai [古] 鶴吟怨弓, 蟬鳴哀曲.

Ai ai 人人, 每一个人. ai ai cũng biết 众所周知. ai ai mặc lòng 不論何人. ai ai lớn nhỏ 老老少少.

Ai bảo trời không có mắt [俗] 誰說老天无眼 (老天有眼).

Ai biết uốn câu cho vừa miệng cá [俗] 誰能量魚口造鉤 (犹众口难

Ai ca 哀歌. [調].

Ai cập [地] 埃及.

Ai dè 誰料, 誰知, 想不到 (= ai ngờ).

Ai điệu 哀吊.

Ai điệu 哀悼.

Ai hoài [古] 哀怀.

Ai kháo mà xưng [俗] 不打自招.

Ai làm nấy chịu [俗] 自作自受.

Ai lao [地] 哀牢 (即老撾).

Ai nấy 每一个人. ai nấy đều biết 人皆知之.

Ai ngờ 誰料, 誰知. Ai ngờ anh ấy lại thế! 誰知道他又会这样!

Ai nói làm sao bào hao làm vậy [俗] 人云亦云.

Ai oán 哀怨. Trăm hoa ai oán buổi xuân tàn [古詩] 百花哀怨春日殘.

Ai tử 哀子.

Ai vãn 哀挽.

Ái (爱, 媛, 媛, 媛, 媛, 媛)

Ái ① (惊呼声) 哎呀! 哎呀! 喔唷! Ái đau! 哎呀! 疼死了! ②爱. tình ái 爱情.

Ái ân 恩爱. Kể làm sao xiết muôn vàn ái ân [翹] 万千恩爱言不尽.

Ái chà (語气詞) 表示愕然出乎意外. Ái chà! mớ cá kéo được nhiều nhỉ! 哟! 一网打了那么多魚!

Ái chà chà = ái chà, 但其意較 ái chà 为强. Ái chà chà! thắng bé này gánh khỏe hơn người lớn! 哦呀! 这个小家伙挑得比大人还多!

Ái châu [地] 爱州 (即今清化).

Ái hữu 爱友 (= bạn thân).

Ái hữu hội 联谊会.

Ái kỷ 爱己, 自私.

Ái lực [化] 亲和势, 亲和性.

Ái mộ 爱慕. lòng ái mộ 爱慕之心.

Ái nam ái nữ 半男女.

Ái ngại 于心不安. Thấy người phải đói mà ái ngại 见人飢餓, 于心难

Ái nương [古] 娘子. [安.

Ái quốc 爱国 (= yêu nước). nhà ái quốc 爱国者. chủ nghĩa ái quốc 爱国主义.

Ái sủng 寵爱.

Ái tha [哲] 爱他.

Ái thần 爱神.

Ái tình 爱情 (= tình yêu).

Ái ưu 爱忧.

Ái (隘, 隘, 隘)

Ái ①腐朽. gỗ ái 朽木. ②溷, 腐熟. ái phân 溷肥. ③关隘, 要隘 (= quan ải).

Ái ái (呼叫声, 表示不满, 仅用于古剧).

Ái quan 关隘 (= quan ái).

Ái sát [古] 縊杀, 绞死.

Ái Vân [地] 海云关 (位今承天省与广南省交界).

Am (誼, 庵, 菴, 鞞)

Am 云庵. am chùa 寺庵. am cô vãi 尼姑庵.

Am hiểu 諳曉, 通曉. am hiểu tình hình 熟悉情况.

Am luyện 諳練, 干練.

Am mây 云庵.

Am-mô-nhác [化] 阿摩尼亚.

Am-môn [化] 鉞.

Am-pe [电] 安培.

Am-pe giây [电] 安培秒.

Am-pe giờ [电] 安培小时.

Am-pe kế [电] 安培计.

Am-pe li [电] 千分安培.

Am-pun ①[电] 电池. ②[藥] 安甌.

Am thuộc 諳熟. am thuộc điển cố 諳熟典故.

Am tường 諳詳, 諳知. am tường tình hình 掌握情况.

Ám (暗, 瘖)

Ám ①[烹] 全魚粥. ăn ám 吃全魚粥.

②騷扰, 纏扰, 纏磨. Tôi đã bận việc mà nó cứ đến ám tôi mãi 我已經忙得不可開交, 而他却老是來纏扰我.

③熏黑. Khói ám đen cả trần nhà 濃烟熏黑了天花板. ④攫取. ám lấy của 侵占财产.

Ám ảnh ①扰乱, 糾纏, 纏磨. Hắn cứ đến ám ảnh tôi mãi 他老來打擾我. ②[轉] 威胁. Có nguy cơ chiến

tranh do bọn đế quốc gây nên đang ám ảnh nhân loại 帝国主义制造的战争危机威胁着人类.

Ám chỉ 暗指. Hắn nói thể cốt là đồ ám chỉ anh đấy 他說這種話主要是指你說的.

Ám chúa [古] 暗主. hôn quân ám chúa 暗主昏君.

Ám đặc 暗度 (= nghi thâm).

Ám hại 暗害. bị ám hại 遇害, 遭害.

Ám hiệu 暗号. ra ám hiệu 打暗号.

Ám lệnh 密令.

Ám mạc [政] 暗幕, 内幕.

Ám muội 暗昧. Bậc trưởng phu không làm việc ám muội 大丈夫不作亏心事 (不欺暗室).

Ám phổi [医] 肺結核. [案]

Ám sát 暗杀, 行刺. vụ ám sát 暗杀

Ám tả 默写, 听写. viết ám tả 默写.

Ám thị 暗示.

Ám trợ 暗助 (= giúp ngầm).

Ảm (黯, 闇)

Ảm đạm 黯淡. không khí ảm đạm 黯无生气.

An (安, 鞍)

An ①安. Bề nào thì cũng chưa an bề nào 左不是, 右也不是; 左右为难.

②鞍. Dặm hồng bụi cuốn chinh an [翹] 鵬途風尘卷征鞍.

An-ba-ni [地] 阿尔巴尼亚.

An bài [古] 安排 (今作 sắp xếp).

An bang 安邦.

An bản [古] 安貧.

An biên 定安边境.

An-bu-min [化] 蛋白質.

An cư 安居.

An cư lạc nghiệp 安居乐业.

An dân 安民.

An dật 安逸.

An Dương vương [史] 安阳王 (公元前 257 年蜀朝开国元祖). 「息.

An dưỡng 安养, 休养, 疗养, 将养, 将

An dưỡng đường 疗养院.

An định 安定.

An hưởng 安享. an hưởng cảnh già 安享天年.

An lạc 安乐 (= yên vui).

An lòng 安心 (= yên tâm).

An mệnh [旧] 听天由命.

An Nam 安南. ①李朝越南国名. ②法国侵占时期越南中部之称.

An nhàn 安闲, 安逸. chỉ tham an nhàn 只图安逸.

An ninh ①安宁. ②保安. cơ quan an ninh 保安机构.

An phận [旧] 安分. an phận thủ thường 安分守己.

An phủ [古] 安撫.

An phủ sứ (古官名) 安撫使.

An táng 安葬.

An tâm 安心, 放心. Xin cứ an tâm, rồi sẽ được như ý 請放心, 以后一切都会如意的.

An thân 安身.

An thường [旧] 安分守己.

An tọa 安坐, 就坐.

An toàn 安全. khu an toàn 安全区. dây an toàn 安全带.

An trí 拘禁. Cụ Phan Bội Châu bị thực dân Pháp an trí ở Huế 法寇拘禁潘斐珠先生于順化.

An tức hương [藥] 安息香.

An ủi 安慰.

An ủy 委任.

An vị 就坐.

Án (按, 案, 晏)

Án ①案. nương án tựa cầm 倚案傍琴. ②案件. án Phan Bội Châu 潘斐珠案. chạy án 畏罪潜逃. có án 前科犯. phá án 破案. trắng án 判决无罪. ③按語. Kim Vân Kiều án 金云翹按.

Án gian 香案.

Án huyết [医] 按穴.

Án kiện 案件 (= vụ án).

Án mạng 命案.

Án ngữ 堵塞, 阻擋, 拦擋. án ngữ đường đi 堵塞去路.

Án ngự 抵御.

Án phí 訴訟費.

Án sát (古官名) 按察使.

Án thư ①書案. ②訟案書.

Án treo [法] 緩刑.

Án tù [法] 徒刑.

Án từ ①案詞. ②[法] 訟案.

Án văn [法] 判決書.

Ang

Ang 瓦瓮.

Áng

Áng ①場所. dẫn thân vào áng can qua 涉身干戈之所. ②大作 (= áng văn chương). ③一片. Lòng còn gửi áng mây vàng [翹] 誠心一片寄云間.

Áng chừng 估計, 大約, 約莫 (= phỏng chừng).

Áng độ 估度 (= phỏng độ).

Áng như 似乎 (= hình như).

Anh

(英, 瑛, 嬰, 櫻, 鸚, 纓, 嬰)

Anh ① 兄长, 大兄. ② 郎君, 夫君. Anh đi đánh bắc dẹp đông thăm thiết trong lòng thương mẹ nhớ em [歌] 为夫东征西讨, 切切哀肠, 望母思妹. ③ 用作 ①、② 解的第一、二、三人称代词, 男称. Anh (第一人称) yêu em lắm 我很爱你. Anh (第二人称) làm hộ tôi việc này 请你代我办这一件事儿. Cao Viêt Bảo là một anh hùng lao động, chúng ta phải học gương tốt của anh (第三人称). 高日宝是一位劳动英雄, 我们应该向他学习. ④ 英国.

Anh ách = ách ách.

Anh ánh (原作 ánh ánh) 闪亮貌. vàng anh ánh 金光闪闪.

Anh cả 大哥, 长兄.

Anh chàng 小伙子, 年青人.

Anh chị ① 你们 (同辈指夫妻两人).

Anh chị có mấy cháu? 你们有几个小孩? ② 歹徒 (= tay anh chị). ③ 把

Anh chồng 夫兄, 大伯. [头.

Anh con bác 堂兄.

Anh danh 英名.

Anh dao thì tôi búa [谚] 你送一刀, 我还一斧 (犹“以牙还牙”).

Anh dũng 英勇. cuộc đấu tranh anh dũng 英勇的斗争.

Anh đánh trống tôi gõ la [谚] 你敲鼓, 我响锣. ① 喻互相呼应. ② 喻互相拆台.

Anh đào [植] 樱桃.

Anh em 兄弟. Anh em bốn bề một nhà [俗] 四海之内皆兄弟.

Anh em bạn 朋友.

Anh em chú bác 叔伯兄弟.

Anh em cô cậu 姑表兄弟.

Anh em đồng môn 师兄师弟.

Anh em kết nghĩa 结拜兄弟, 把兄弟.

Anh em khinh trước, làng nước khinh sau [谚] 家火不起, 野火不来. [足.

Anh em như chân tay [谚] 兄弟如手足.

Anh em như chồng như mác [谚] 兄弟似刀如刺 (喻兄弟不和).

Anh em trong họ ngoài làng [俗] 远亲近邻.

Anh giai = anh trai.

Anh hai 大哥 (南部语).

Anh hài 婴孩.

Anh hào 英豪. Đường đường một đấng anh hào [翹] 堂堂一表大英

Anh họ 族兄, 表兄, 表哥. [豪.

Anh hoa 英华.

Anh hồn 英魂.

Anh hùng 英雄. chủ nghĩa anh

hùng cách mạng 革命英雄主义.

anh hùng không đất dụng võ

[成] 英雄无用武之地. anh hùng áo

vải 草莽英雄. anh hùng dạ gan

độc 独胆英雄. anh hùng lao động 劳

động 模范. anh hùng quân đội 战

斗英雄.

Anh hùng rơm 稻草英雄, 纸老虎.

Anh hùng gì anh hùng rơm, cho

một bó lửa hết con anh hùng (民

謡) 稻草杆儿逞英雄, 一把火儿无踪影.

Anh hùng thức anh hùng 英雄識

Anh kiệt [古] 英杰. [英雄.

Anh linh 英灵.

Anh lùn xem hội [谚] 矮子看场——

随声附和

Anh mù dắt anh lừa〔諺〕盲人騎瞎馬。
 Anh nhi 嬰兒。
 Anh quân〔古〕英君，明主。
 Anh rồ 姐夫。
 Anh ruột 胞兄。
 Anh-sĩ 紀念章。
 Anh ta〔俗〕這位仁兄。 Anh ta lấy
 làm đầu ỷ lẫm 這位仁兄洋洋自得。
 Anh tài 英才。
 Anh thảo〔植〕櫻草。
 Anh thư 英雌。
 Anh trai 兄長，哥哥。
 Anh trưởng 長兄，大哥。
 Anh tú 英秀。
 Anh tuần 英俊。
 Anh tức〔植〕罌粟。
 Anh vợ 妻兄，大舅。
 Anh vũ〔動〕鸚鵡。

Anh (映)

Anh 光芒，光輝，輝映。
 Ánh ánh → anh ánh.
 Ánh chớp 閃電。
 Ánh đèn 燈光。
 Ánh nắng 日光，太陽光。〔明。
 Ánh sáng ①光綫，光芒。 ②〔電影〕照
 Ánh sáng đơn sắc〔无〕單色光。
 Ánh sáng khúc xạ〔理〕折射光。
 Ánh sáng nháy 閃光。〔光。
 Ánh sáng phản chiếu〔理〕反射
 Ánh sáng tới〔理〕入射光。
 Ánh trăng 月光，蟾光。

Anh (影)

Anh ①影，như ảnh tùy hình 如影
 隨形。 ②相片，chụp ảnh 照相，rửa
 ảnh 洗照片，晒相。

Anh ảo〔理〕虛象。
 Ảnh ẩn〔理〕潛影。
 Ảnh hình 形影。
 Ảnh hưởng 影響。 ảnh hưởng chính
 trị 政治影響。 Không nên vì vấn
 đề cá nhân mà làm ảnh hưởng
 đến công việc 不應該因為個人問題
 而影響工作。 Những người sống
 trong xã hội cũ, tất nhiên phải
 mang ít nhiều ảnh hưởng của tư
 tưởng phi vô sản 生活在舊社會的
 人必然都會多多少少地帶有非無產階級
 的思想影響。
 Ảnh thuật 攝影術。
 Ảnh thực〔理〕實象。
 Ảnh tượng 印象。 Tình cảnh ấy
 đã để lại một ảnh tượng sâu
 sắc trong đầu óc chúng tôi 這情
 景在我們的腦海里留下了十分深刻的印
 象。
 Ảnh vẽ 圖畫。

Ao (渤，凹，鑊，鑊)

Ao ①池塘。 ②斗量。 đấu nào ao
 được voi đây 不可斗量。
 Ao bùn 泥沼。
 Ao cá 魚池。
 Ao cá, lửa thành〔諺〕城門失火，殃
 及池魚。
 Ao chuông 池塘。
 Ao hồ 湖沼。
 Ao muối 鹽池。
 Ao sâu tốt cá〔成〕池深魚肥。
 Ao tù 涸水池，污水池。
 Ao ước 希望，希冀，夢想，渴望。 những
 là rầy ước mai ao 盼星星，盼月
 亮。

Áo (奥, 袄, 懊)

Áo ① 衣衫。② 外衣, 外套 (物之外面)。

③ [地] 奥地利。

Áo ấm cơm no [熟] 丰衣足食。

Áo bà ba 短衫 (南部衣服之一, 衣短无领, 袖长而阔)。

Áo bào gặp ngày hội [谚] 锦袍迁庙会——恰逢其时。

Áo bó 紧身衣。

Áo bông 棉袄。

Áo cà sa 袈裟。

Áo các phép [宗] 白衣。

Áo cánh 短衫 (越南服装之一, 圆领长袖, 衣襟对开)。

Áo cặp 夹衣。

Áo cắm bào 锦袍。

Áo chần thủ 棉背心, 棉坎肩儿。

Áo châu 蟒袍。

Áo chèn 紧身衣。

Áo chề 丧服。

Áo choàng 披风。

Áo cộc 短衫。

Áo cối 磨子套。

Áo cưới 婚礼服。

Áo dài 长袍, 旗袍。

Áo đại triều 大朝服。

Áo đan 縐衣。

Áo đơn 单衣。

Áo đơn đợi hè [谚] 单衣待夏日 (犹待价而估)。

Áo đuôi tôm 燕尾服。

Áo gai 麻衣。

Áo gấm đi đêm [成] 锦衣夜行。

Áo gi-lê 领衣, 西装背心。

Áo giáp [古] 甲冑, 鎧甲, 盔甲。

Áo gối 枕头套。

Áo kép 夹衣。

Áo khăn 衣帽, 服装。

Áo khoác 外套。

Áo làm việc 工作服。

Áo lặn nước 潜水衣。

Áo len 毛衣。

Áo lễ [宗] 教士之黑袍。

Áo long bào 龙袍。

Áo lót 背心, 汗衣, 内衣。

Áo lông 皮袄。

Áo mã qua 马褂子。

Áo may sẵn 成衣。

Áo mặc 衣着。

Áo mền 棉袄。

Áo mưa 雨衣。

Áo ngắn 短衫。

Áo ngoài 外衣。

Áo ngủ 睡衣。

Áo nhặm [宗] 毛織闊带苦衣 (教会中懺悔用)。

Áo nịt 手織縐衣。

Áo pa-đờ-xuy 大衣。

Áo pháo [軍] 炮衣。

Áo quan 棺槨。

Áo quần 衣服。

Áo rách quần manh [熟] 衣不蔽体。

Áo rách tả tơi [熟] 衣衫襤褸。

Áo rương 皮箱套。

Áo sơ-mi 衬衣, 衬衫。

Áo sơ-mi cụt 短袖衬衣。

Áo súng [軍] 枪衣。

Áo tang 素服, 丧服。

Áo tắm 浴衣。

Áo tây 西服。

Áo tế 祭服.

Áo thụng [古] 祭服或朝服(古越南知府以下为藍色服, 布政司以上为紫色服).

Áo tơ 蓑衣.

Áo trong 內衣.

Áo vá trăm mụn 百衲衣.

Áo vét-tông 西装外衣.

Áo vệ sinh 卫生衣, 絨衣.

Áo xiêm [古] 衣裙.

Áo xống 衣裳.

Áo

Áo 汹涌貌. Đê vỡ, nước ào vào đồng 堤决, 洪水涌入稻田. chạy ào vào 一拥而入.

Áo ào ①喧噪, 聒噪, 人声鼎沸. ào ào như ong vỡ tổ 一窝蜂. ②(风声). gió thổi ào ào 风声呼呼. ③湍急貌. nước chảy ào ào 水流湍湍.

Áo ạt 蜂拥, 声势浩大. tấn công ào ạt 猛烈进攻.

Ảo (懊, 幻, 拘)

Ảo ①幻. ảnh ảo 幻象. ②虚幻. Những hứa hẹn ấy đều ảo cả 这些希望也都太虚幻了.

Ảo ảnh 幻影, 海市蜃楼.

Ảo cảnh 幻景.

Ảo đăng 幻灯.

Ảo giác 幻觉.

Ảo hóa [宗] 幻化.

Ảo mộng 梦幻.

Ảo não 懊恼, 烦恼.

Ảo nhân 幻人, 魔术师.

Ảo nhật [天] 幻日(云中透出之日影).

Ảo thuật 幻术, 魔术. nhà ảo thuật 魔术师.

Ảo tưởng 幻想, 梦想. Biến ảo tưởng thành hiện thật 把幻想变成现实.

Ảo tượng 幻象, 假象.

Áo

Áo ọc ①抑郁. ②恶心, 反胃. Đi tàu không chịu sống cứ áo ọc buồn mửa 坐船不习惯老是恶心想吐.

Áp (压, 押, 鴨)

Áp ①押. kiệu hoa áp thẳng xuống thuyền [翹] 花轎一頂押下船. ②盖. áp triện 盖印. ③靠攏. áp thuyền vào bờ 把船靠岸.

Áp âm [乐] 屬和音符.

Áp bức 压迫, 欺压. bị áp bức 被压

Áp chảo [食品] 紅燜肉片. [迫.]

Áp chế 压制.

Áp cước thú [动] 鴨脚兽.

Áp dụng 运用, 采用, 利用. Đồng chí Mao Trạch Đông đã áp dụng một cách tài tình chủ nghĩa Mác Lê-nin vào hoàn cảnh cách mạng thực tế của Trung Quốc 毛澤东同志天才地把馬列主义运用于中国革命的实践. Nguyên tử lực phải được áp dụng vào những công cuộc hòa bình 必須和平利用原子能.

Áp đảo 压倒. Lực lượng nông dân áp đảo uy thế địa chủ 农民的力量压倒地主. áp đảo tinh thần [俗] 下馬威.

Áp điện [医] 电疗法.

Áp đồng [宗] 上神(跳神动作之一).

Áp-ga-ni-stăng [地] 阿富汗.

Áp giải 押解. áp giải tù phạm 押解囚犯.

Áp kế [理] 气压計, 压力計, 測压器.

Áp khí [理] 气压.

Áp ký 气压記錄器.

Áp lực 压力. áp lực đất [理] 土压力. áp lực hơi nước [理] 蒸气压. áp lực không khí [理] 大气压力, 气压.

Áp lực nước chảy [理] 水流压力.

Áp lực tới hạn [理] 临界压力.

Áp mạn 傍岸, 靠岸.

Áp phích 宣傳画, 招貼画.

Áp phiếu 押票.

Áp phục 压服, 制伏.

Áp tải 押运. áp tải hàng hóa 押运貨物.

Áp tống 押送.

Áp ức 压抑, 欺压.

Áp vận [文] 押韵.

Áp-xe [医] 膿疔疮.

Ap

Ap ap (鴨叫声).

Át (遏)

Át ①遏止. nói át 止住不說. ②压沒, 遮沒, 掩沒. Tiếng ồn ào át cả tiếng nói 嘈什声掩沒了談話声. Cây nhãn át cả các thứ rau 龙眼树遮住了菜地.

Át chế 抑制.

Át-mốt-phe áp lực [理] 大气压.

Át trở 遏阻.

Át ức 遏抑, 压抑.

Au

Au (紅的助語詞). đỏ au 鮮紅(色).

Áy

Áy 萎謝貌. cỏ áy 枯草.

Áy áy (常讀作 ay áy) 悶悶不乐, 忧郁貌. Nghe tin buồn trong lòng áy áy không lúc nào khuây 听到不幸的消息心里十分忧郁.

Áy náy ①忧虑, 不安. Trong lòng áy náy không yên 心中忧虑不安. ②侷促不安. Anh ta áy náy không dám bước vào 他心里发慌, 連大門也不敢进.

Ă

Ăc

Ăc 飽噎. Ăn no ăc đến cồ 飽到喉嚨上来.

Ăc

Ăc 呃逆, 打嗝. kêu ăc một cái 打了一下嗝.

Ăm

Ăm ăp 盈盈, 充盈. Chén quỳnh tương ăm ăp bầu xuân [古] 琼浆杯杯盈春意.

Ăm

Ăm ①抱. ăm con 抱小孩. ②[俗] 攬

去. ầm của chạy 席卷而逃.

Ấm nách (把小孩)跨抱在腋下.

Ấm ngửa 托抱. thuở ấm ngửa 襁褓(时期).

Ấm xốc 搂抱, 怀抱.

Ấn

Ấn ①食, 吃. ăn bánh 吃餅食. ②享受. ăn lương 拿薪水. ③收納, 接受. ăn đứt lót, ăn tiền 受賄.

④筵庆, 吃酒. ăn ngày sinh 吃寿酒. ⑤赢, 胜. Ván này tôi ăn rồi

这一盘我胜了. ⑥覓食. Cò đi ăn đêm

白鶴夜出覓食. ⑦和諧. ăn nhịp 合拍.

⑧滲入, 深入. ăn sâu vào lòng người 深入人心. ⑨装. Tàu ăn

hàng 輪船装貨. ⑩粘. Hồ loãng không ăn 稀漿糊不粘. ⑪吸水. ăn

mực 吸墨. ⑫蔓延. ăn lan ra 四处蔓延. ⑬附屬. Làng này ăn về tỉnh

Hà Đông 这个乡屬河東省管轄.

Ấn ảnh (摄影用語)上相. Cô ấy chụp

ảnh chuyển nào cũng ăn ảnh cả

她每次照相都很上相.

Ấn bạc ăn tiền 吃錢, 受賄.

Ấn bám 寄生, 寄居. đồ ăn bám 寄

Ấn báo 依人为生. [生虫.

Ấn báo cô = ăn báo.

Ấn bát cơm dẻo, nhớ nẻo đường

đi [諺] 食飯莫忘种田人.

Ấn bản ①不講卫生. ăn bản sống

lâu [旧俗] 不干不淨, 吃了长命. ②不

擇手段, 唯利是图. Bọn tư sản chỉ

ăn bản mà thôi 资产階級只知道唯

利是图.

Ấn bậy nói bạ [熟] 胡言乱語.

Ấn bậy nói liêu [熟] 信口雌黃.

Ấn béo ①偷食. ②揩油, 中飽私囊. ăn

béo tiền chợ 在菜金上揩油.

Ấn béo ăn xén = ăn béo.

Ấn biếu 受贈, 接受禮品.

Ấn bòn 蚕食. 「西.

Ấn bóng nói gió 旁敲側击, 指東說

Ấn bốc ①抓飯. ②粗野貌. đồ ăn

bốc 野人(輕蔑語).

Ấn bồng 食俸.

Ấn bơ làm biếng [熟] 好吃懶做.

Ấn bớt 揩油, 剋扣, 撈一把, 从中漁利.

ăn bớt tiền chợ 在菜金上揩油. ăn

bớt tiền lương công nhân 剋扣工

人的工資.

Ấn bớt ăn xó = ăn bớt.

Ấn bữa 賴賬.

Ấn bữa hôm bỏ bữa mai [諺] 有

一頓, 沒一頓.

Ấn bữa sáng lẫn bữa tối [俗] 有

早晚晚.

「保夕.

Ấn bữa sáng lo bữa tối [俗] 朝不

Ấn cầm trả vàng [諺] 食人糠皮, 報

人黃金; 吃人一口, 報人一斗.

Ấn cần nói bậy [熟] 瞎說八道.

Ấn cánh 串驢, 串同, 串通, 勾通. Tên

địa chủ đó đã ăn cánh với quan

huyện để ăn cắp món tiền công

quỹ của xã 那个地主勾通县官竊取

乡里的公款.

Ấn cay uống đắng [熟] 含辛茹苦.

Ấn cây bưng tai 食腥掩耳——白費

勁儿(歇后語).

Ấn cắp 盜取, 竊取, 偷取, 盜竊. ăn cắp

của công 盜竊国家資財.

Ấn cầm chừng 食无全飽.

Ấn cần ở kiệm [熟] 克勤克儉.

Ấn cây nào rào cây ấy [諺] 食樹

护樹; 穿青衣, 抱烏柱.

Ăn cây táo rào cây sung [諺] 食

甲护乙; 吃里爬外。

Ăn chạc 白吃, 白相。 [拆桥]

Ăn cháo đãi bát [俗] 喂粥溺碗; 过河

Ăn chay ①吃斋。 ②吃素。

Ăn chắc ①必胜, 必成, 操左券。 ②[軍] 稳扎稳打。

Ăn chặn 尅扣。

Ăn chắt 找小便宜, 爱小。

Ăn chẳng có, khó đến thân [諺]

好事无緣, 坏事有分。

Ăn chẳng hết, thết chẳng khắp

[諺] 飽人不足, 饜已有余 (喻上不上, 下不下)。

Ăn chất đê dành = **ăn chất hà tiện**。

Ăn chất hà tiện [熟] 节衣縮食。

Ăn chận 勒措, 勒索。

Ăn chet = **ăn chận**。

Ăn chín 熟食。 Thịt nên ăn chín 肉該熟食。

Ăn chịu ①除食, 除帳。 ②承担, 承受, 承应, 吃重。 Cái gác nặng nhưng hàng cột có thể ăn chịu được 楼梯虽然重, 但柱子还承受得了。 ③(两相) 情願。 Hai anh chị ấy đã ăn chịu với nhau từ lâu 他俩早就就是两相情願的。

Ăn chó cả lông [諺] 食狗吞毛 (喻貪婪无厌)。

Ăn chõm = **ăn chực**。

Ăn chọn nơi, chơi chọn bạn [俗] 擇善而从。

Ăn chơi ①吃玩, 行乐, nhà ăn chơi 会吃会穿, ăn chơi đàng điểm 花天酒地, ăn chơi lu bù 臭吃臭喝。

②游蕩, tay ăn chơi 浪蕩子。

Ăn chung 共餐; 吃大鍋飯。

Ăn chung đồ lộn [俗] 吃喝不分。

Ăn chưa sạch, bạch chưa thông

[諺] 食不淨, 言不通 (喻少不更事)。

Ăn chưa nên đợi, nói chưa nên

lời = **ăn chưa sạch, bạch chưa thông**。

Ăn chực 等着吃人家的。

Ăn chực đòi bánh chưng [諺] 乞

巧討肉粽; 癩蛤蟆想吃天鵝肉。

Ăn có nhai, nói có nghĩ [諺] 食須

細嚼, 言必三思。

Ăn cỗ 吃酒。

Ăn cỗ đi trước, lội nước đi sau

[諺] 享乐在前, 吃苦在后。

Ăn công 拿工錢。

Ăn cơm chùa, mùa tối ngày [諺]

飽食終日, 无所事事。

Ăn cơm đoàn kết [俗] 聚餐。 Có

đến ngày lễ thì ta ăn cơm đoàn kết 每到节日我們都聚餐。

Ăn cơm gà gáy, cất binh nửa

ngày [諺] 鷄啼飽飯, 三竿出兵; 起个大早, 赶个晚集。

Ăn cơm một nhà, vác đòn một

nước [諺] 吃一家飯, 管万家事 (喻舍己耘人)。

Ăn cơm mới nói chuyện cũ [諺]

新世道里講老話 (喻旧事重提)。

Ăn cơm nhà nọ khao cà nhà kia

[諺] 食張三, 罵李四。

Ăn của bụt, thấp hương thờ bụt

[諺] 吃什么斋, 念什么佛。

Ăn cùng lòng, ở cùng lòng [俗]

同声同臭, 气味相投。

Ăn cuộc 获胜, 胜局。 Chuyển này thì

mình ăn cuộc rồi 这一次打賭我可贏

Ăn cưới 吃喜酒。 [了]。

Ăn cướp 行劫, 搶劫, 打劫。 vụ ăn

cướp 搶劫案。 Quân ăn cướp nước

窃国大盗.

Ăn dè 省食. Có ít thì phải ăn dè
东西少就要省着吃.

Ăn dẹo 爱小, 眼皮浅.

Ăn dịp 合拍, 协调, 和谐, 对劲儿. Ban
đồng ca hát ăn nhịp nhau lắm
合唱团唱得很和谐.

Ăn dôi [旧] 隆襲.

Ăn dỗ 哄取. Ăn dỗ kẹo bánh của
trẻ con 哄小孩儿的糖果吃.

Ăn dỗ ăn dành = ăn dỗ.

Ăn dối (吃饭) 装假.

Ăn dở 恶阻, 害口 (谓妇人受孕后, 无病
呕吐, 不进饮食, 喜食酸辣等).

Ăn đưng ngồi rồi [俗] 吃闲饭, 吃
现成饭.

Ăn đất 吃土, 一命呜呼.

Ăn đầu trả bò [谚] 吃人一斗, 报人
一筐.

Ăn đây nói đó [谚] 食張三, 罵李四.

Ăn đẽo 刮削, 搜刮. ăn đẽo của dân
搜刮民脂民膏.

Ăn đói 吃不饱, 挨饿.

Ăn đói mặc rách [熟] 挨饿受冻; 衣
不蔽体, 食不果腹.

Ăn đong 升斗小民.

Ăn độc chóc đít [谚] 独食独生疮.

Ăn độn 掺食 (杂粮).

Ăn đỡ làm giúp [熟] 相助一臂 May
ra có anh ấy ăn đỡ làm giúp,
nếu không thì không thể nào
làm xuê được 还好有他帮忙, 要不
就没办法搞完.

Ăn đơm nói đặt [熟] 天花乱坠, 聒人
听闻.

Ăn đưng 均分, 分摊. 5 nhà ăn đưng
con bò 五家把牛分了.

Ăn đút ăn lót 吃钱, 受贿.

Ăn được nói nên [熟] 能说会道.

Ăn đường 路费, 盘缠 (= tiền ăn
đường).

Ăn đứt ① 必胜, 胜利在握. Đội A thì
ăn đứt rồi 甲队一定胜了. ② 卓绝, 超
群, 绝伦. nghề riêng ăn đứt cả
một chương [翹] 胡琴一章称妙手.

Ăn gánh 承担, 担当. ăn gánh việc
làng 把乡里的事承担下来.

Ăn gấu = ăn ghé, 但含玩笑语气.
Quả đu đủ này to quá, phải cho
mình ăn gấu một phần đấy nhé!
这个木瓜好大, 可要让我沾点光才行!

Ăn gầy 养老送终. của ăn gầy 棺材
本儿.

Ăn ghé ① 赶嘴. Tôi đến ăn ghé đây!
我来赶嘴来了! ② 沾光. Chỉ chực
ăn ghé của người ta 光想沾别人的
光.

Ăn ghe = ăn ghé, 但含斥责语气.
Người ta chỉ có 2 quả mà cũng
ăn ghe người ta 人家只有两个却还
想沾人家的光.

Ăn ghém 越南食法之一, 以各种生菜或
香菜为调味品和汤食之.

Ăn giá [商] 成交.

Ăn giải 得獎.

Ăn gian 賴皮, 耍賴, 耍手段, 耍花招.
Anh ấy ăn gian lắm 他很賴皮.

Ăn gió nằm mưa [熟] 露宿風餐.

Ăn giỗ giọt 减衣縮食.

Ăn giỗ ① 吃忌辰. ② 做忌.

Ăn gọ = ăn ghé.

Ăn gỏi ① 越南食法之一, 以生魚或鷄絲
配生菜及各种调味品食之. ② [轉] 揮
霍. tiêu như ăn gỏi tiền 揮霍无
度. ③ [轉] 独吞. Nó thì ăn gỏi

mày đi 他会把你吞掉的。

Ăn gửi ①寄食。②搭伙。ăn gửi ở

nhà bạn 在朋友家搭伙。

Ăn gửi nằm nhờ 〔熟〕寄人籬下。

Ăn hại 白养，白糟塌粮食。đồ ăn hại 大飯桶〔罵語〕。

Ăn hang ở hốc 穴居。

Ăn hàng ①装貨。②〔商〕进货。③吃館子。đi ăn hàng 上館子。

Ăn hiếp 欺負，欺凌，欺侮，欺压。

Không nên ăn hiếp những kẻ nhỏ yếu 不要欺侮弱者。

Ăn hỏa thực 吃火鍋。Mùa rét hay ăn hỏa thực 冬天常吃火鍋。

Ăn hoang 大吃大喝，揮霍无度。

Ăn hỏi 〔旧〕問名礼。

Ăn hơn nói kém 〔熟〕吃多报少。

Ăn hót 捞一把，从中漁利。

Ăn hương hỏa 〔旧〕接續香烟。

Ăn ít ngon nhiều 〔諺〕少吃多得

Ăn ké = ăn ghé. 〔味〕

Ăn kẹ 寄生。

Ăn kém ①粗食。②食量大減，食欲不

Ăn keo 一毛不拔。〔振〕

Ăn khánh = khánh ăn.

Ăn khao 吃犒勞。

Ăn khem = ăn kiêng.

Ăn khỏe 食量大。ăn khỏe như bò 牛食牛喝；牛飲馬食。

Ăn không ①白吃。②白拿。Ăn không của người ta 白吃〔白拿〕別人的東西。

Ăn không biết ngon 〔諺〕食不甘味。

Ăn không lo của kho cũng hết 〔諺〕坐食山空。

Ăn không ngon, ngủ không yên 〔熟〕寢食不安。Nếu không làm xong nhiệm vụ thì ăn không ngon.

ngủ không yên 要是还没有完成任务就寢食不安。

Ăn không ngồi rồi 〔諺〕飽食終日，无所事事。Bọn địa chủ chỉ biết ăn không ngồi rồi 地主只是飽食終日，无所事事。

Ăn không nói có 无中生有。Thằng kia thì chỉ hay ăn không nói có không thò tin được 这个家伙只会无中生有，不能相信他。

Ăn khớp ①吻合，咬合。Hai bánh xe không ăn khớp 两个齒輪不咬合。②協調，配合，对勁兒。Kèn trống không ăn khớp với nhau 鑼鼓不協調。Đội bóng T chơi ăn khớp nhau lắm. T 球队配合得很好。

Ăn kiêng 忌口，忌嘴。

Ăn kiêng ăn khem = ăn kiêng.

Ăn kiêng năm cũ 〔俗〕坐月子。

Ăn kỹ làm dối 〔熟〕好吃懶干活。

Ăn lãi ①營利。②吃利錢。Bọn thương nhân cho vay đề ăn lãi 商人放債吃利錢。

Ăn làm 營生。Độ này anh ăn làm ra sao? 你最近过得〔營生〕怎样？

Ăn lat 吃素。

Ăn lắm thì hết miếng ngon, nói lắm thì hết lời khôn hóa rõ 〔諺〕多吃无滋味，多話不值錢。

Ăn lấn 吞并，侵占。ăn lấn ruộng đất 侵占土地。

Ăn lận → ăn gian.

Ăn lấy chắc, mặc lấy bền 〔諺〕布衣

Ăn lể 吃私儿，受贿。〔粗食〕

Ăn lên 〔旧〕升級，加俸。

Ăn lộc 〔古〕受祿，食祿。

Ăn lông ở lỗ 〔熟〕穴居野处，茹毛飲血。

Ăn lời ①食言。②→ ăn lãi.